

RAADSVOORSTEL

2019/29

De gemeenteraad van Laren

Onderwerp : **AED-burgerhulpverlening in Laren**
Raadsvergadering d.d. : 29 mei 2019
Behandeling in : Commissie M&F 23 mei 2019
Portefeuillehouder : K. van Hunnik
Vorbereid door : L. van Voorst

Laren, 23 april 2019

Onderwerp

AED-burgerhulpverlening in Laren.

Geheim of openbaar?

Openbaar.

Besluiten

Opdracht te verlenen aan Stan Global om uitvoering te geven aan de implementatie van een netwerk van AED's en burgerhulpverleners in Laren.

Inleiding

Het CDA heeft op 6 dec. 2018 het initiatiefvoorstel 'AED's in heel Laren binnen de 6-minuten zones' ingediend. Met dit voorstel stelt het CDA voor te kiezen voor een coördinerende en sturende aanpak voor wat betreft een dekkend netwerk van AED's en deze taak onder te brengen bij de BEL. Dit voorstel is in de raadsvergadering van 30 januari 2019 naar aanleiding van de beraadslagingen door de initiatiefnemer ingetrokken, met tevens de afspraak dat het college met een breed door de raad gedragen voorstel komt met betrekking tot de AED's. Voorliggend voorstel is samen met het CDA tot stand gekomen en het college onderstreept met het CDA het belang van een dekkend netwerk van AED's.

Doel

Faciliteren van inwoners en overige belanghebbende partijen bij het realiseren van een dekkend netwerk van AED's en burgerhulpverleners in Laren.

Toelichting besluit (argumenten)

1.1 Elke seconde telt.

Het starten van reanimatie binnen 6 minuten vergroot de kans op overleven aanzienlijk. Daarom is het college zeer te spreken over de diverse particuliere initiatieven die in ons dorp plaatsvinden om een dekkend AED netwerk in Laren te realiseren. Deze initiatieven hebben er voor gezorgd dat het netwerk van AED's in Laren op een enkele zone na, dekkend is.

Een belangrijk aandachtspunt is het stimuleren van de groei van het aantal burgerhulpverleners, zodat de AED's ook gebruikt kunnen worden zodra dit nodig is. HartslagNu is het landelijk platform waar mensen geregistreerd staan, die kunnen en willen reanimeren wanneer dit nodig is. Deze mensen worden burgerhulpverleners genoemd. Bij een (mogelijke) reanimatie worden burgerhulpverleners

opgeroepen om naar het slachtoffer te gaan en te gaan reanimeren totdat de professionele hulpverlener er is. De oproep om te gaan reanimeren vindt automatisch per sms of app plaats. Het platform is ontstaan vanuit een samenwerking met HartslagNu, HartveiligWonen, de Hartstichting, het Rode Kruis, GGD GHOR en Ambulancezorg Nederland.

Het aantal actieve burgerhulpverleners om deze AED's te kunnen bedienen moet worden uitgebreid met minimaal 51 extra personen, ten opzichte van de huidige 63 (gegevens Hartstichting nov. '18). Om tot een netwerk van AED's en burgerhulpverleners te komen, willen we daarom aan Stan Global de opdracht verlenen om samen met inwoners, verenigingen en ondernemers (oftewel een te formeren werkgroep) de huidige AED's verder in kaart te brengen, een zogenoemde 0-meting, en actief met inwoners te werven naar burgerhulpverleners.

1.2 AED-vraagstukken zijn complex van aard; Stan is de expert.

HartslagNu heeft de support (het technisch functioneren van het alarmeringssysteem) en nazorg (na een melding van en hulp bij een hartstilstand) bij Stan Global ondergebracht. Stan is de officiële samenwerkingspartner van de Hartstichting. Stan ondersteunt ook gemeenten met de implementatie van een dekkend AED-netwerk door met een werkgroep vanuit de gemeente actief te werven naar burgerhulpverleners, het inventariseren van AED's en het strategisch plaatsen van AED's in buitenkasten. Zo zorgen zij ervoor dat de overlevingskansen van mensen met een hartstilstand worden vergroot. Stan coördineert het project en ziet toe op de uitvoering. Door de opdracht te verlenen aan Stan halen we de kennis en kunde in huis om een AED-burgerhulpverleningsnetwerk in Laren te realiseren.

Door Stan wordt een werkgroep samengesteld, waar ook de al bekende partijen bij worden betrokken, om gezamenlijk de uitrol van een dekkend AED netwerk verder vorm te geven. De leden van de werkgroep worden aangestuurd en actief ondersteund door de werkgroep coördinator van Stan. De leden van de werkgroep denken mee over de project-uitrol en voeren lokale acties uit. Deze acties kunnen bijvoorbeeld bestaan uit het bezoeken en informeren van lokale verenigingen en bedrijven, met als doel om bestaande AED's bij HartslagNu aan te melden en/of mensen met een reanimatie-certificaat te registreren in dit platform. Tevens vragen we aan Stan om samen met de werkgroep een 0-meting te doen, waarbij alle AED's in Laren in beeld worden gebracht, inclusief informatie over type en onderhoudshistorie.

1.3 Gedurende 5 jaar wordt het AED- en burgerhulpverleningsnetwerk gemonitord.

Nadat het project in de gemeente is afgerond, blijft Stan een actieve bijdrage leveren aan het 'hartveilig' houden van de gemeente. Stan richt zich daarbij op het behouden en liefst vergroten van het aantal burgerhulpverleners. Ze bewaken doorlopend het aantal actieve burgerhulpverleners en monitoren hoeveel personen er bij een alarmering worden opgeroepen. Mocht dit aantal te laag zijn dan plant Stan samen met de werkgroep gerichte acties in om hier verandering in te brengen. Tevens probeert Stan het aantal AED's dat aangemeld is in het platform te verhogen. Dit doen zij o.a. door burgerhulpverleners de mogelijkheid te geven een AED te spotten, Stan of een werkgroep lid neemt vervolgens contact op met de locatie met de vraag of zij hun AED willen aanmelden. Gedurende deze 5 jaar zal er ook jaarlijks door de gemeente met Stan een evaluatie plaatsvinden, zodat eventuele knelpunten besproken kunnen worden.

1.4 Diverse partijen willen meewerken aan een dekkend AED-netwerk.

Ter voorbereiding aan dit collegevoorstel, is gesproken met de voorzitter van de EHBO-vereniging Laren. De EHBO-vereniging heeft in veel gemeenten een belangrijke rol ten aanzien van de AED's en burgerhulpverleners in de gemeente. Dit wisselt van een coördinerende rol tot een rol waarbij de EHBO-vereniging cursisten aanmoedigt om zich te registreren als burgerhulpverleners bij HartslagNu. Door de EHBO-vereniging wordt onder andere de benodigde reanimatiecursus en her-certificering gegeven. De voorzitter heeft toegezegd graag te willen meedenken welke rol de EHBO-vereniging

kan spelen binnen de uitrol van een netwerk en ziet daarin kansen voor zowel de EHBO-vereniging als voor een hartveilig Laren.

Tevens is er gesproken met vertegenwoordiging van twee buurtpreventieverenigingen (BPV) en de koepel. De BPV's houden zich bezig met de veiligheid in de wijk in relatie tot criminaliteit en in contact met de politie, maar niet per definitie met de veiligheid zoals we beogen te behalen met een dekkend netwerk van AED's. Een aantal BPV's hebben via diverse activiteiten meerdere AED's aangeschaft, onder andere via het project van de Hartstichting naar aanleiding van de donatie. Ze zijn zelf eigenaar van de AED's en hebben onder meer via de ledencontributie gezorgd voor een onderhoudsbudget zodat de AED's ook op de langere termijn meegaan. De BPV's ondersteunen het gedachtegoed van het college wanneer het gaat over eigenaarschap van het AED-netwerk bij inwoners. Zorgen die uitgesproken zijn hebben te maken met of er voldoende AED's binnen bereik zijn voor de specifieke populatie inwoners in Laren (veel ouderen), waarbij de 500 meter afstand te groot lijkt. Daarnaast wordt ook door de BPV's geconstateerd dat ze zelf veel mensen hebben opgeleid in het kader van burgerhulpverlening, maar dat er onvoldoende mensen zich daadwerkelijk hebben aangemeld bij HartslagNu. De vertegenwoordiging geeft aan kansen te zien voor Laren door Stan de opdracht te verlenen om het netwerk volledig in beeld te brengen, waardoor duidelijk wordt hoeveel AED's er nog nodig zijn en om gericht te werven naar burgerhulpverleners. Het is daarbij van belang dat Stan niet aan de slag gaat met de BPV's, maar met inwoners die hieraan mee willen werken. Wel kan het koepeloverleg een goed forum zijn om Stan te introduceren.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

De juridische rechten en plichten van gemeenten rondom gezondheidsbeleid zijn vastgelegd in de Wet publieke gezondheid. Zowel het realiseren van een dekkend voorzieningenniveau van AED's, alsook het ondersteunen van de inzet van AED's, behoort niet tot de wettelijke taak van een gemeente. Ondanks het ontbreken van wettelijke verantwoordelijkheden kan de gemeente door het faciliteren in een netwerk van AED's en burgerhulpverleners de kracht van de samenleving vergroten en daarmee ook de veiligheid van haar inwoners.

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

In Blaricum is begin maart gestart met het project 'een dekkend netwerk', eveneens in samenwerking met Stan. In Eemnes wordt onderzocht in welke vorm inwoners ondersteund kunnen worden bij vragen rondom AED en burgerhulpverlening. Wanneer in alle drie de gemeenten het netwerk 'op de kaart staat', kan in de toekomst mogelijk overwogen worden om als BEL gezamenlijk op te trekken in bijvoorbeeld een stichting die zich verantwoordelijk maakt over het AED- en burgerhulpverlenersnetwerk.

Kanttelingen

1.1 Eigenaarschap bij inwoners.

In de huidige situatie en in het voorgestelde plan, ligt de verantwoordelijkheid voor de AED's (de plaatsing, het gebruik, de training van mensen, het onderhoud) bij inwoners en/of de leden van de buurtpreventieverenigingen en ondernemers. Burgerhulpverlening is bij uitstek een vorm van burgerparticipatie. Zoals ook in het Coalitieakkoord Laren 2018-2022 is opgenomen, is het uitgangspunt dat Laren dichtbij zijn burgers wil staan en burgerparticipatie nog meer wil bevorderen. Het overnemen van het eigenaarschap door de overheid past in onze visie ook daarom niet bij deze vorm van burgerhulpverlening. Gedurende de implementatie en realisatie van een dekkend netwerk wordt geïnvesteerd in het samenstellen van een werkgroep bestaande uit inwoners en overige belanghebbenden. Ook blijft Stan gedurende 5 jaar actief in ondersteuning en nazorg. Jaarlijks wordt de stand van zaken geëvalueerd en bij knelpunten zal de gemeente onderzoeken op welke wijze ondersteuning geboden kan worden om het netwerk op peil te houden. Denk daarbij aan vraagstukken rondom onderhoud en vervanging.

1.2 Nieuwe burgerhulpverleners moeten opgeleid worden en de reanimatiecursus moet elke 2 jaar herhaald worden.

Binnen het project zal actief geworven worden voor nieuwe burgerhulpverleners, om de AED's in de gemeente ook te kunnen bedienen. Wanneer een inwoner zich wil inzetten als burgerhulpverlener, zal deze daarvoor een reanimatietraining moeten hebben gevolgd. Tevens moeten burgerhulpverleners elke 2 jaar een herhalingscursus volgen. Het is daarom van belang dat binnen het project actief met een EHBO-vereniging wordt samengewerkt en gebrainstormd om de opleiding voor burgerhulpverleners te organiseren. De EHBO-vereniging heeft toegezegd hier over mee te willen denken. Via de meeste aanvullende zorgverzekeringen is het mogelijk om een (gedeeltelijke) vergoeding te krijgen voor de reanimatiecursus.

1.3 Naast de opdracht aan Stan, zal het project van start tot na afronding ambtelijke tijd vragen.

Stan Global levert een werkgroep coördinator die aan de slag gaat met de werkgroep. Vanuit het team Maatschappelijke Ontwikkeling zal er een investering in tijd moeten zijn voor onder meer het leggen van contacten met partijen en verenigingen, het mede-organiseren van bijeenkomsten en het ambtelijk coördineren van het project. Een inschatting van het aantal uren dat hiervoor nodig is, ligt tussen de 15 á 25 uur per maand. Er vanuit gaande dat het lukt om een betrokken werkgroep met inwoners te creëren, waarbij ook borging op langere termijn een aandachtspunt zal zijn, is het binnen het team Maatschappelijke Ontwikkeling mogelijk om deze investering te doen.

1.4 Duurzaamheid door middel van een stichting als alternatief.

Een alternatief waar met de vertegenwoordiging van de BPV's over gesproken is, is de oprichting van een stichting die zich gaat bekommeren over de AED's. Hierdoor wordt en blijft het AED-netwerk van de inwoners en is duurzaamheid en continuïteit beter gewaarborgd. Dit wordt als een mogelijkheid gezien, echter is er nu nog veel werk te doen met het in kaart brengen van het netwerk, de zogenoemde 0-meting en het werven van voldoende burgerhulpverleners. Daarnaast moeten er minimaal drie mensen zijn om een stichtingsbestuur te vormen. Deze personen hebben zich nog niet aangediend. Uitgesproken wordt wel de mogelijkheid dat dit een opbrengst kan zijn naar aanleiding van het project van Stan en de te formeren werkgroep. De komende 5 jaar zullen eventuele knel- en aandachtspunten naar boven komen vanuit de monitoring van Stan, waarbij de gemeente zal onderzoeken of verdere actie nodig is.

Financiën

Subsidiemogelijkheid benodigde AED's en/of buitenkasten:

In de Regeling Inwonersinitiatieven (welke na besluitvorming over voorliggend voorstel bij het college ter besluitvorming zal komen te liggen) is een paragraaf opgenomen waarbij aan inwoners en ondernemers de mogelijkheid wordt gegeven om een subsidie van max. €1000.- aan te vragen voor de aanschaf van een AED en/of buitenkast, waarbij de verantwoordelijkheid bij de eigenaar blijft. Ook loopt er tot en met juni 2019 de actie BuurtAED. Dit is een actie van Philips en de Hartstichting, waarbij een inwoner of lokale organisatie geld kan inzamelen voor een AED met €1000.- korting.

Vergoeding van verbruikskosten:

Per 1 januari 2018 heeft de minister van VWS budget ter beschikking gesteld om de verbruikskosten van een AED na een reanimatie te vergoeden. Dit zijn de kosten voor het vervangen van de pads ('plakkers') en het uitlezen van het apparaat. Hierdoor krijgt de AED-beheerder de kosten die gemaakt zijn bij inzet van de AED vergoed. Dit kan via de Regionale Ambulancevoorziening (RAV).

Opdrachtverlening Stan:

Stan implementatie en support		Incidenteel 2019	Structureel 2019 – 2024
Implementatie Stan-alarmering	€ 0,19 per inwoner ca. 12000 x €0,19 (exc. Btw)	€ 2.800,00	

Diverse bijeenkomsten en communicatie	Communicatiemiddelen, bewonersbijeenkomsten, etc.	€ 2.000,00	
Stan support en nazorg	€6.- per burgerhulpverlener per jaar ca. 114 x €6.- (exc. Btw) x 5 jaar		€ 800,00
<i>Tabel 1</i>	<i>Totaal incl. 21% BTW</i>	€ 4.800,00	€ 800,00

N.B. De bedragen zijn circa bedragen en zijn afhankelijk van het aantal inwoners en het aantal actieve burgerhulpverleners. De laatste groep zal gedurende het traject stijgen, met een maximum van 1% van het aantal inwoners.

Het faciliteren aan een dekkend netwerk van AED's is niet begroot, maar kan in 2019 gedekt worden uit de Algemene voorzieningen Jeugd en WMO. Door de structurele kosten vanaf 2020 via de Kadernota 2020-2013 onder te brengen op de post Openbare gezondheid, wordt continuïteit van de aanpak geborgd.

Uitvoering

Na akkoord op dit voorstel, zal aan Stan de opdracht worden verleend om het implementatieproject te starten in Laren. Een beleidsmedewerker van het team Maatschappelijke Ontwikkeling zal gemeentelijk coördineren en aanspreekpunt zijn voor Stan en zal tevens diverse acties opnemen met de communicatieadviseur.

Drie maanden na de start van het project en jaarlijks zal er een evaluatie plaatsvinden, waarna het college en de raad via een memo op de hoogte zal worden gebracht van de stand van zaken. Aandachtspunten bij de evaluatie zijn onder andere hoe er om gegaan wordt met (de kosten van) onderhoud en acties die nodig zijn om het netwerk dekkend te houden (bijv. wanneer een AED-eigenaar gaat verhuizen).

Communicatie

De gemeente heeft een belangrijke rol om inwoners en belangstellenden te informeren over én tijdens het project. Daarnaast willen we diverse partijen motiveren om zich aan te sluiten bij de werkgroep die Stan zal samenstellen. Verder blijft het van belang om aandacht te houden voor dit project om zo het aantal burgerhulpverleners op niveau te houden. Bijvoorbeeld door regelmatig informatie op te nemen op de gemeentepagina in de Laarder Courant en de nieuwsbrief die vanuit Stan naar alle burgerhulpverleners wordt verstuurd. Uiteraard zal ook social media ingezet worden om meer mensen enthousiast te maken om zich aan te melden als burgerhulpverlener. Afdeling Communicatie stelt hier, in samenwerking met Stan, een communicatieaanpak over op.

Bijlagen

Concept raadsbesluit.

Burgemeester en wethouders van Laren,

G. Kolhorn
secretaris

mw. drs. R. Kruisinga
burgemeester